

พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์

Information Technology use Patterns of Students at the Prince of Songkla University

Key words : พฤติกรรมการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ธีรวัฒน์ หังสพฤกษ์

วท.ม. (วิทยาการคอมพิวเตอร์), อาจารย์

ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

E-mail: teerawat@mgt.psu.ac.th

อักษรา พิริยะพิเศษพงศ์

ศษ.บ. (เทคโนโลยีการศึกษา), นักศึกษา

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

E-mail: aksara@videolab.co.th

Abstract

The objective of this study was to explore user behaviors, and factors affecting those behaviors, of students in Prince of Songkla University. The study used both a survey data and the previous data obtained from studies. The survey used a questionnaire with 442 responses.

The study results shows that approximately half of the students own a computer. Most computer usage is for word processing and Internet. The most common operating system used was Microsoft Windows XP/2000 on a desktop computer. Only a quarter of the students used wireless LANs. Most Internet usage was between 6 pm and midnight, with typical use periods of one to two hours. The average usage was about 4.5 times a week. Most Internet usages consist of search engine accesses and electronic mail. Students were more likely to use the university's virtual classroom system than any other learning resources provided. The majority of the students learned to use information technology from trial and error, friends, textbooks, or other educational aids. The most common first use of information technology was during at school age and home use. From the statistical test significantly is found that student personal characteristics are related to information technology usage and study at 0.01 and 0.05.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจร่วมกับการวิจัยเอกสาร การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม โดยจัดเก็บตัวอย่าง 442 คน จากประชากร 14,923 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าไคส์แควร์

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาครึ่งหนึ่งมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว นักศึกษาหนึ่งในสี่เคยใช้ระบบ Wireless LANs นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียน ใช้ระบบปฏิบัติการ Windows XP/2000 ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อพิมพ์งาน และการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต เข้าใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงค่ำ เวลา 18.00-24.00 น. โดยใช้งานในแต่ละครั้ง 1-2 ชั่วโมง เฉลี่ย 4.55 ครั้ง/สัปดาห์ นักศึกษาจะเข้าใช้อินเทอร์เน็ตที่ขณะที่สุดอดมากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้งานเพื่อค้นคว้าหาข้อมูลด้วย Search Engine และใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การใช้ระบบฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบ Virtual Classroom ส่วนการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาเรียนรู้ด้วยการทดลองด้วยตนเองมากที่สุด ให้เพื่อนสอนรองลงมา อ่านจากตำราน้อยที่สุด และส่วนใหญ่มีการเรียนรู้การใช้ครั้งแรกที่โรงเรียนและที่บ้าน ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ลักษณะ

ส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร การใช้ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ชีวิตประจำวันของมวลมนุษย์ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ถูกแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีและระบบงานที่ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวก และเพื่อสนับสนุนการทำงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Computer Technology) และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร (Communication Technology) รวมเรียกว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ” นั้น ซึ่งได้มีผู้ให้คำนิยาม “เทคโนโลยีสารสนเทศ” ไว้หลายท่านแตกต่างกันออกไป แต่โดยรวมแล้ว หมายถึง “การนำเทคโนโลยีมาใช้งานที่เกี่ยวกับการประมวลข้อมูลเพื่อให้ได้เป็นสารสนเทศ ซึ่งเทคโนโลยีที่ใช้เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์กับเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสาร และการส่งผ่านข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวก รวดเร็วมากขึ้น” (กิตติ ภัคดีวัฒนกุล, 2546:19) ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นการใช้คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร รวมทั้งข้อมูลและฐานข้อมูล

สำหรับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มีการวางแผนนำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร และระบบบริการออนไลน์มาใช้ในการปฏิบัติการหลักของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องเกือบทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการบริหารจัดการ เพื่อให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยสามารถใช้งานผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีพื้นที่

การศึกษาอยู่ใน 5 จังหวัดภาคใต้ คือ สงขลา ปัตตานี ภูเก็ต ตรัง และสุราษฎร์ธานี ตามเจตนาเดิมที่จะเป็นมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต โดยมุ่งที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นแหล่งวิชาการระดับสูง เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคใต้ และเป็นสถาบันที่สามารถรับใช้ชุมชนได้อย่างแท้จริง บทบาทที่สำคัญมากอีกประการหนึ่ง คือ การผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศชาติ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพทัดเทียมนานาชาติ มหาวิทยาลัยจึงมีนโยบายใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบบริการออนไลน์เพื่อช่วยในการบริหารจัดการ โดยให้พัฒนาระบบการให้บริการ ผู้รับบริการ และบุคลากร ให้สามารถใช้บริการคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่าย เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นไปอย่างรวดเร็วและประหยัด สามารถติดต่อสื่อสารกันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ต ลดขั้นตอนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรและนักศึกษา นอกจากนี้มีระบบบริการให้นักศึกษาและบุคลากรแล้ว มหาวิทยาลัยยังได้เปิดช่องทางการให้บริการทางวิชาการ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาและประชาชนทั่วไปเข้าถึงแหล่งความรู้ที่มีอยู่ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้หลายรูปแบบ ซึ่งในปีงบประมาณ 2547 ได้กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการให้บริการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบบริการออนไลน์ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ระบบการให้บริการนักศึกษาผ่านเว็บไซต์
2. ช่องทางการให้บริการให้มีเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 4 ช่องทาง ได้แก่

ช่องทางที่ 1 ระบบการสมัครเข้ารับการอบรม หลักสูตรของศูนย์คอมพิวเตอร์ผ่านอินเทอร์เน็ต

ช่องทางที่ 2 การให้บริการบทคัดย่อ
วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตศึกษาเป็น Open Sources

ช่องทางที่ 3 การให้บริการวารสาร
สงขลานครินทร์ ทั้ง 3 ฉบับ คือ สังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ
วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็น E-Journal ของมหาวิทยาลัย
ที่สามารถเปิดให้นักศึกษา และบุคลากรของ
มหาวิทยาลัยทุกคนเข้าถึงได้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

ช่องทางที่ 4 การให้บริการฐานข้อมูล
วิจัยของสำนักวิทยบริการ (มหาวิทยาลัยสงขล
านครินทร์ รายงานประจำปี 2545-2546 : 34)

การที่มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบบริการออนไลน์ ทำใ้
นักศึกษาสามารถเลือกลงทะเบียนได้ไม่จำกัดสถานที่
สามารถดูผลการสอบผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ระบบการ
สอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย นักเรียน
สามารถดูผลการสอบของมหาวิทยาลัยทั่วประเทศได้
จากทุกภูมิภาค และทุกจังหวัดที่อาศัยอยู่ นอกจากนี้
แล้วระบบการชำระค่าลงทะเบียนของนักศึกษาที่
สามารถชำระค่าหน่วยกิตได้จากการตัดบัญชีอัตโนมัติ
ปัญหาสำคัญที่เกิดตามมาสำหรับผู้บริหารใน
มหาวิทยาลัย คือ ความเร็วของระบบเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต ไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน
การปรับปรุงความเร็วของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
มีต้นทุนสูง และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ก่อให้เกิด
คำถามที่ว่าความเร็วขนาดใดจึงจะเพียงพอและ
เหมาะสมกับปริมาณนักศึกษาที่มีอยู่ จำนวน
คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น
การใช้เครือข่ายเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้
อย่างแท้จริงหรือไม่ มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางหรือ
มาตรการใดในการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตใ้
เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา การให้บริการ
วิชาการจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในหน่วยงาน ซึ่ง

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศของนักศึกษา การศึกษาการใช้บริการ
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะเป็นแนวทางในการหาคำตอบ
เหล่านี้ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการที่เป็นประโยชน์อัน
แท้จริง และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะที่ห้ามหาวิทยาลัย
สามารถจัดทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เพียงพอและ
เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อ
พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีผู้ศึกษาวิจัย
เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต
และเทคโนโลยีสารสนเทศดังนี้ รัตนา เวทย์ประสิทธิ์
และชุติมา พิศาลย์ (2543) ได้ศึกษาการใช้บริการ
อินเทอร์เน็ตของบุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ พบว่า มีบุคลากรและนักศึกษาที่
ตอบแบบสอบถามไม่ใช้บริการใดๆ เลยบนอินเทอร์เน็ต
โดยมีสาเหตุหลักเพราะไม่ทราบวิธีใช้ และเครื่อง
คอมพิวเตอร์ไม่พอ การใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ใ้
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด รองลงมาคือใ้เพื่อ
ค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ มีการใ้เพื่อความบันเทิงสูง
รองจากการค้นคว้าประกอบการเรียน มีข้อเสนอแนะ
ใ้เพิ่มความเร็วของอินเทอร์เน็ต เพิ่มจำนวนและ
ประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งลด
ข้อขัดข้องของเครื่องแม่ข่ายใ้ให้บริการอินเทอร์เน็ต
สิ่งใ้สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือทั้งบุคลากรและ
นักศึกษาระดับจนถึงคุณประโยชน์และต้องการใ้

อินเทอร์เน็ตมากทั้งเพื่อการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสาร และส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีกลไกในการถ่วงดุลการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์ เพื่อให้อินเทอร์เน็ตมีความเร็วดีขึ้น มหาวิทยาลัยจึงควรหามาตรการในการสนับสนุนทั้งในด้านทรัพยากร และการจัดการเพื่อให้การบริการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น จันทร์เพ็ญ สิงหนุด (2547 : 99) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินการจัดทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกลาง ห้องสมุดคณะ และศูนย์สารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนการสอน รองลงมาใช้ทำรายงาน เพิ่มพูนความรู้ ทราบข่าวสารทันสมัย ภาษาที่ต้องการใช้มากที่สุดคือ ภาษาไทย มีการใช้ 2-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ประเภทของสารสนเทศ พบว่า ใช้วัสดุตีพิมพ์ระดับมากที่สุดคือ หนังสือตำรา/วิชาการ สิ่งพิมพ์รัฐบาล วารสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ ปัญหาและอุปสรรคโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ยมากที่สุดคือ มีทรัพยากรน้อยเกินไป รองลงมาคือ ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเรื่องที่ต้องการและไม่พบตัวเล่มบนชั้น ส่วนแหล่งสารสนเทศภายนอกคือ แหล่งสารสนเทศอยู่ไกลไม่สะดวก อายุและเพศมีผลให้เกิดความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ชำยคำ สุวรรณพันธ์ (2546) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สถานที่ที่นักศึกษาใช้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นประจำมากที่สุดคือ ที่บ้านหรือที่พักอาศัย โดยใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายของสถาบัน มีระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ตน้อยกว่า 1 ปี มีช่วงเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตระหว่าง 09.00-16.00 น. มีระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตต่ำกว่า 1 ชั่วโมงต่อครั้ง และใช้อินเทอร์เน็ตต่อเดือนเฉลี่ย 1-10 ชั่วโมงต่อเดือน

ส่วนความถี่ในการใช้เฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายความสะดวกในการติดต่อสื่อสารเป็นอันดับแรก ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย สำหรับประโยชน์ของการใช้อินเทอร์เน็ตโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และให้ความสำคัญกับการค้นคว้าข้อมูลทำรายงาน ทำวิจัยในระดับสูงสุด ปัญหาที่พบคือ การไม่แนะนำวิธีค้นหาข้อมูลมีปัญหาอยู่ในระดับสูงสุด ข้อเสนอแนะด้านการให้บริการอินเทอร์เน็ตให้นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะคือ จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอ กับความต้องการ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้ หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งได้มาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การลองผิดลองถูก เป็นต้น
2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ หมายถึง ปัจจัยด้านเพศ อายุ คณะที่ศึกษา ภูมิฐานะ และรายได้ต่อเดือน
3. การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกหัด และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้นมีลักษณะค่อนข้างมั่นคงถาวร (ไพบูลย์ เทวรักษ์ 2540 : 10)
4. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี ทุกคณะ ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ ร่วมกับการวิจัยเอกสาร รวมทั้งการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ค้นคว้าจากหนังสือ บทความทางวิชาการ และผลงาน

วิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม
ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย ประชากรและกลุ่ม
ตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล
และการวิเคราะห์ข้อมูล มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้
ในการศึกษาวิจัยคือ นักศึกษาปีการศึกษา 2547 ทุก
ชั้นปีและทุกคณะในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 14,923 คน ส่วนกลุ่ม
ตัวอย่าง กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการหาจำนวน
กลุ่มตัวอย่าง แบบทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน
(Finite Population) สูตรที่ใช้คือ (Yamane, 1973 :
725 อ้างใน บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธ์, 2540 : 71)

โดยเป็นขนาดของตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อมั่น 95
เปอร์เซ็นต์ (ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีความคลาด
เคลื่อนไม่เกิน ร้อยละ 5) เมื่อได้ขนาดตัวอย่างที่
เหมาะสมจำนวน 390 คน โดยใช้วิธี Stratified
Random Sampling เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้
กระจายตามกลุ่มชั้นปีการศึกษา (แทนค่าในสูตร และ
กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามวิธี Stratified Random
Sampling ดังนี้)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ N = จำนวนประชากรทั้งหมด 14,923 คน
(จำนวนนักศึกษา ณ วันที่ 5 กรกฎาคม
2547)

$$e = \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง} \\ = 0.05$$

ตารางที่ 1 แสดงประชากร กลุ่มตัวอย่าง และแบบสอบถามที่ได้รับ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	ประชากร	นักศึกษา ทุกชั้นปี	กลุ่ม ตัวอย่าง	แบบสอบถาม ที่ได้รับ	ร้อยละของ แบบสอบถาม
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ		3,149	82	107	24.21
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		7,492	196	205	46.38
กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์		4,282	112	130	29.41
รวม		14,923	390	442	100.00

เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครื่องมือ ลักษณะของ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบ สอบถาม
(Questionnaires) ซึ่งจัดทำขึ้นโดยอาศัยแนวทาง
จากการทบทวนเอกสารงานวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน
ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วน
บุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ คณะที่ศึกษา
ภูมิลำเนาเดิม และรายได้ เป็นแบบสอบถามที่มี
ลักษณะเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการ
ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง
กับการใช้ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์
และการสื่อสาร รวมทั้งข้อมูลและฐานข้อมูล เป็น
แบบสอบถามที่มีลักษณะเลือกตอบและเติมตัวเลข
ในช่องว่างที่ได้จัดเตรียมไว้ให้

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับองค์ประกอบ
ในการเรียนรู้ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
แบบสอบถามส่วนนี้เป็นแบบลักษณะให้เลือกตอบ
และให้เรียงลำดับความสำคัญ ซึ่งแบบวัดนี้เป็นแบบ

มาตรฐานส่วนประเมินค่า โดยให้ผู้ตอบเลือกตามความรู้สึกและความเชื่อเชิงประมาณค่าของตน โดยแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แล้วกำหนดเกณฑ์ความคิดเห็นพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละระดับแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) 5 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 8-11) ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.50-5.00 แสดงว่า ความพึงพอใจมากที่สุด

3.50-4.99 แสดงว่า ความพึงพอใจมาก

2.50-3.49 แสดงว่า ความพึงพอใจปานกลาง

1.50-2.49 แสดงว่า ความพึงพอใจน้อย

1.00-1.49 แสดงว่า ความพึงพอใจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจภาคสนาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสอบถาม จำนวน 442 ชุด จากจำนวนประชากรทั้งหมด 14,923 คน โดยกระจายไปยังกลุ่มตัวอย่างทุกชั้นปีจากทุกคณะในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยใช้การประมวลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.5 for Windows (Statistical Package for Social Science) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D., Standard Deviation) และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ จะใช้ค่าไคส์แควร์ (Chi-Square) เป็นหลัก โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 442 คน

เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปี 3 ขึ้นไป (ร้อยละ 56.8) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างได้ 13 คณะ 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ร้อยละ 46.4) กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 29.4) และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (ร้อยละ 24.2) เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในด้านภูมิภานาของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดกว่าครึ่งมีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตจังหวัดสงขลา (ร้อยละ 57.2) ในด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท (ร้อยละ 74.7)

2. พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จำแนกตามองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ 4 ด้าน คือ

ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ พบว่าการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียน เกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียน และเกือบทุกกลุ่มสาขาวิชา มีสัดส่วนการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนสูงใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 95.3-93.8) การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว พบว่า ครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว และกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น ประเภทคอมพิวเตอร์ที่ใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ (Desktop) (ร้อยละ 86.3) ซึ่งกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ เป็นกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะสูงใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 94.1 และร้อยละ 93.8) ในขณะที่กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะน้อยกว่าสองในสาม (ร้อยละ 62.6) อย่างไรก็ตามกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นกลุ่มที่ใช้คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กสูง (ร้อยละ 37.4) การใช้คอมพิวเตอร์ของนักศึกษา พบว่า มีการใช้คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย

มากที่สุด (ร้อยละ 91.2) รองลงมา ใช้คอมพิวเตอร์ของเพื่อนและใช้คอมพิวเตอร์นอกมหาวิทยาลัยมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 37.3 และร้อยละ 36.4)

ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ พบว่า นักศึกษาใช้ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ใช้ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows XP หรือ Windows 2000 รองลงมา (ร้อยละ 81.4) รองลงมาใช้ระบบปฏิบัติการของ Microsoft Windows 95/98/ME (ร้อยละ 17.2) อย่างไรก็ตาม พบว่า มีการใช้ระบบปฏิบัติการอื่นน้อยมาก โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพใช้ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows XP หรือ Windows 2000 สูง (ร้อยละ 87.9) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และกลุ่มสาขาวิชาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 83.1 และ 77.1) ลักษณะการใช้งานส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งใช้คอมพิวเตอร์เพื่อพิมพ์งาน (ร้อยละ 44.1) รองลงมา ใช้เพื่อการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต และใช้เพื่อการบันเทิง (ร้อยละ 28.5 และ 27.4) โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อพิมพ์งานสูงกว่ากลุ่มอื่น ในขณะที่กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ใช้เพื่อการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น ด้านซอฟต์แวร์ที่ใช้งานบ่อยที่สุดพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้ซอฟต์แวร์ด้านการเชื่อมโยงทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด (ร้อยละ 47.3) รองลงมา ใช้ซอฟต์แวร์ด้านโปรแกรมสำนักงานสำหรับพิมพ์งาน (ร้อยละ 40.0) และเช่นกันในจำนวนนี้มีการใช้ซอฟต์แวร์ด้านกราฟิก 3 มิติน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.8)

ด้านการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร พบว่า การใช้ระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless LANs) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพียงหนึ่งในสี่เคยใช้ระบบเครือข่ายไร้สาย (ร้อยละ 26.7) โดยกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการใช้ระบบเครือข่ายไร้สายสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น ช่วงเวลาที่

เข้าใช้อินเทอร์เน็ตพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้อินเทอร์เน็ต ในช่วงเวลาค่ำ (18.00-24.00 น.) มากที่สุด (ร้อยละ 53.2) รองลงมา ใช้อินเทอร์เน็ต ในช่วงบ่าย (13.00-18.00 น.) (ร้อยละ 29.4) โดยที่เข้าใช้ในช่วงเวลาเช้า (6.00-10.00 น.) น้อยที่สุด (ร้อยละ 0.9) โดยกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ใช้เวลาในช่วงค่ำใช้อินเทอร์เน็ตสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น จำนวนชั่วโมงต่อการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.5) เข้าใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง ประมาณ 1-2 ชั่วโมง รองลงมา (ร้อยละ 26.0) เข้าใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละครั้งประมาณ 3-4 ชั่วโมง โดยที่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มสาขาวิชาศาสตร์และเทคโนโลยี เข้าใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง ประมาณ 1-2 ชั่วโมง สูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น ความถี่ในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า นักศึกษามีความถี่เฉลี่ย 4.55 ครั้ง/สัปดาห์ (S.D. เท่ากับ 5.51) โดยกลุ่มตัวอย่างสาขาสังคมศาสตร์มีความถี่ในการใช้งานมากที่สุด 4.91 ครั้ง/สัปดาห์ (S.D. เท่ากับ 3.27) รองลงมาได้แก่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มสาขาวิชาศาสตร์และเทคโนโลยี 4.60 ครั้ง/สัปดาห์ (S.D. เท่ากับ 7.37) และกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 4.04 ครั้ง/สัปดาห์ (S.D. เท่ากับ 2.90) สถานที่ใช้อินเทอร์เน็ต พบว่าเกือบครึ่งใช้อินเทอร์เน็ตที่คณะของตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 44.8) รองลงมา ใช้ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 25.3) นอกจากนั้นยังมีการใช้ที่บ้านเพื่อน ร้านอินเทอร์เน็ตนอกมหาวิทยาลัย และในการใช้อินเทอร์เน็ตที่คณะตนเอง พบว่า กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการใช้อินเทอร์เน็ตที่คณะของตนเองสูงกว่ากลุ่มสาขาอื่น ในการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร มีการใช้งานเพื่อการค้นคว้าหาข้อมูลทาง Search Engine มากที่สุด (ร้อยละ 95.7) โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดของกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ใช้งานดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มอื่น

รองลงมาใช้เพื่อส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 83.9) โดยกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ใช้งานดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น และใช้เพื่อการพูดคุยแบบออนไลน์ (ร้อยละ 56.6) นอกนั้นเป็นการใช้เพื่อการเล่นเกมแบบออนไลน์ การโอนถ่ายไฟล์ และการเข้าใช้ระยะไกล (ร้อยละ 32.1-6.1)

ด้านการใช้ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย
พบว่าเกือบทั้งหมดใช้ดูผลการลงทะเบียนผลการศึกษา การลงทะเบียนเรียน และการใช้ระบบ Virtual Classroom มีการใช้งานในระดับสูง (ร้อยละ 97.1, 97.5 และ 93.2) โดยกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ใช้งานดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น การใช้งานในการสืบค้นข้อมูลหนังสือ/วารสาร นักศึกษากว่าครึ่งหนึ่งยังใช้งานระบบดังกล่าว (ร้อยละ 59.5) นอกจากนี้ยังคงมีการใช้งานระบบฐานข้อมูลอื่นบ้าง ได้แก่ ฐานข้อมูลวิจัย ระบบ E-Journal และระบบหอพัก (ร้อยละ 27.6, 10.0 และ 7.7)

3. พฤติกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ความสนใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างสนใจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมาก (ร้อยละ 56.1) โดยกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพสนใจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมาก (ร้อยละ 60.8) วิธีการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนรู้ด้วยการทดลองด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาให้เพื่อนสอน และเรียนรู้จากตำราน้อยที่สุด เริ่มต้นใช้เทคโนโลยีสารสนเทศครั้งแรกที่โรงเรียนมากที่สุด รองลงมา ที่บ้าน เหตุผลที่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อค้นหาหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมา ใช้พิมพ์เอกสาร งานคำนวณและนำเสนอผลงาน เพื่อความบันเทิง (เล่นเกม ดูหนัง

ฟังเพลง) ตามลำดับ ส่วนประโยชน์ในอันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าได้รับจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุดคือ ค้นหาหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และทุกคนเห็นด้วยกับการลงทะเบียนเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต โดยที่ส่วนใหญ่ลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์คอมพิวเตอร์มากที่สุด ที่บ้านหรือหอพักรองลงมา

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	กลุ่มสาขาวิชา								
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		สังคมศาสตร์		รวม n=442		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ลักษณะส่วนบุคคล									
เพศ									
	ชาย	36	33.6	96	46.8	34	26.2	166	37.6
	หญิง	71	66.4	109	53.2	96	73.8	276	62.4
ชั้นปี									
	ชั้นปีที่ 1	22	20.6	19	9.3	24	18.5	65	14.7
	ชั้นปีที่ 2	23	21.5	70	34.1	33	25.4	126	28.5
	ชั้นปีที่ 3	29	27.1	66	32.2	58	44.6	153	34.6
	ชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป	33	30.8	50	24.4	15	11.5	98	22.2
ภูมิลำเนา									
	สงขลา	33	30.8	78	38.0	78	60.0	189	42.8
	จังหวัดอื่น ๆ	74	69.2	127	62.0	52	40.0	253	57.2
ที่พัก									
	ครอบครัว	10	9.3	35	17.1	50	38.5	95	21.5
	หอพักในมหาวิทยาลัย	70	65.4	30	14.6	25	19.2	125	28.3
	หอพักนอกมหาวิทยาลัย	19	17.8	64	31.2	36	27.7	119	26.9
	อื่น ๆ	8	7.5	76	37.1	19	14.6	103	23.3
รายได้ต่อเดือน									
	<= 5,000 บาท	79	73.8	145	70.7	106	81.5	330	74.7
	> 5,000 บาท	28	26.2	60	29.3	24	18.5	112	25.3
คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์									
การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว									
		58	54.2	89	43.4	73	56.2	220	49.8
การใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียน									
		102	95.3	193	94.1	122	93.8	417	94.3
ประเภทคอมพิวเตอร์ที่ใช้บ่อย									
	Desktop	67	62.6	188	94.0	122	93.8	377	86.3
	Notebook	40	37.4	12	6.0	8	6.2	60	13.7
การใช้คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย									
		87	81.3	189	92.2	127	97.7	403	91.2
การใช้คอมพิวเตอร์ของเพื่อน									
		38	35.5	94	45.9	33	25.4	165	37.3
การใช้คอมพิวเตอร์ที่อื่น									
		28	26.2	75	36.6	58	44.6	161	36.4
คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์									
ระบบปฏิบัติการที่นิยมใช้มากที่สุด									
	Windows95/98/ME	13	12.1	41	20.0	22	16.9	76	17.2
	Windows2000/XP	94	87.9	158	77.1	108	83.1	360	81.4
	MacOS			4	2.0			4	0.9
	UNIX			2	1.0			2	0.5
การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานมากที่สุด									
	พิมพ์งาน	42	39.3	88	42.9	65	50.0	195	44.1
	สื่อสาร	39	36.4	44	21.5	43	33.1	126	28.5
	บันเทิง	26	24.3	73	35.6	22	16.9	121	27.4
โปรแกรมที่ท่านใช้งานบ่อยที่สุด									
	โปรแกรมสำนักงาน	33	30.8	89	43.4	55	42.3	177	40.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	กลุ่มสาขาวิชา								
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		สังคมศาสตร์		รวม n=442		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โปรแกรมอินเทอร์เน็ต	57	53.3	84	41.0	68	52.3	209	47.3	
อื่น ๆ	17	15.9	32	15.6	7	5.4	56	12.7	
การใช้โปรแกรม MS office	99	92.5	181	88.3	124	95.4	404	91.4	
การใช้โปรแกรมกราฟิก	22	20.6	28	13.7	21	16.2	71	16.1	
การใช้โปรแกรม Web Browser	101	94.4	190	92.7	125	96.2	416	94.1	
การใช้โปรแกรมออกแบบ	5	4.7	41	20.0			46	10.4	
การเขียนโปรแกรม	2	1.9	43	21.0	2	1.5	47	10.6	
การใช้โปรแกรมด้านบันเทิง	80	74.8	153	74.6	109	83.8	342	77.4	
การใช้โปรแกรมกราฟิก 3 มิติ	4	3.7	12	5.9	5	3.8	21	4.8	
การใช้โปรแกรมเฉพาะทาง	10	9.3	10	4.9	4	3.1	24	5.4	
เครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร									
การเคยใช้ Wireless LANs	49	45.8	32	15.6	37	28.5	118	26.7	
เวลาที่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยที่สุด									
เช้า (06.00-09.59)			2	1.0	2	1.5	4	0.9	
สาย (10.00-11.59)	5	4.7	11	5.4	3	2.3	19	4.3	
กลางวัน (12.00-12.59)	8	7.5	10	4.9	5	3.8	23	5.2	
บ่าย (13.00-17.59)	35	32.7	56	27.3	39	30.0	130	29.4	
ค่ำ (18.00-24.00)	53	49.5	105	51.2	77	59.2	235	53.2	
เด็ก (หลังเที่ยงคืน)	6	5.6	21	10.2	4	3.1	31	7.0	
เวลาที่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง									
ต่ำกว่า 30 นาที	5	4.7	8	3.9	1	0.8	14	3.2	
1-2 ชม.	72	67.3	144	70.2	78	60.0	294	66.5	
3-4 ชม.	27	25.2	42	20.5	46	35.4	115	26.0	
5-6 ชม.	3	2.8	4	2.0	1	0.8	8	1.8	
มากกว่า 6 ชม.			7	3.4	4	3.1	11	2.5	
สถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่									
คณะ	45	42.1	104	50.7	49	37.7	198	44.8	
ศูนย์คอมฯ	15	14.0	60	29.3	37	28.5	112	25.3	
บ้าน	7	6.5	22	10.7	32	24.6	61	13.8	
หอพัก	35	32.7	12	5.9	7	5.4	54	12.2	
อื่น ๆ	5	4.7	7	3.4	5	3.8	17	3.8	
การใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์	95	88.8	157	76.6	119	91.5	371	83.9	
การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine	104	97.2	189	92.2	130	100.0	423	95.7	
การพูดคุยแบบออนไลน์	67	62.6	86	42.0	97	74.6	250	56.6	
การเล่นเกมออนไลน์	27	25.2	66	32.2	49	37.7	142	32.1	
การโอนถ่ายไฟล์ (FTP)	30	28.0	42	20.5	29	22.3	101	22.9	
การเข้าใช้ระยะไกล (TELNET)	5	4.7	18	8.8	4	3.1	27	6.1	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	กลุ่มสาขาวิชา								
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		สังคมศาสตร์		รวม n=442		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ข้อมูลและฐานข้อมูล									
การใช้ระบบลงทะเบียนเรียน	103	96.3	196	95.6	130	100.0	429	97.1	
การดูแลผลการเรียน	104	97.2	197	96.1	130	100.0	431	97.5	
การใช้ระบบ Virtual Classroom	93	86.9	191	93.2	128	98.5	412	93.2	
การสืบค้นหนังสือ วารสารของหอสมุด	45	42.1	123	60.0	95	73.1	263	59.5	
การค้นฐานข้อมูลวิจัย	24	22.4	69	33.7	29	22.3	122	27.6	
การใช้ระบบหอพัก	9	8.4	16	7.8	9	6.9	34	7.7	
การใช้ E-Journal	21	19.6	22	10.7	1	0.8	44	10.0	
การเรียนรู้การใช้ IT									
ความสนใจเกี่ยวกับ IT ของท่าน	มากที่สุด	17	15.9	24	11.7	18	13.8	59	13.3
	มาก	48	44.9	87	42.4	54	41.5	189	42.8
	ปานกลาง	41	38.3	88	42.9	56	43.1	185	41.9
	น้อย	1	0.9	5	2.4	2	1.5	8	1.8
	ไม่สนใจ			1	0.5			1	0.2
วิธีการเรียนรู้ IT (ตอบได้หลายข้อ)	การทดลองด้วยตนเอง	56	52.3	95	46.3	73	56.2	224	50.7
	การเรียนรู้จากตำรา	12	11.2	25	12.2	11	8.5	48	10.9
	การเรียนรู้จากเพื่อน	40	37.4	76	37.1	49	37.7	165	37.3
	การเข้าฝึกอบรม	6	5.6	35	17.1	21	16.2	62	14.0
	ที่อื่น ๆ			1	0.5			1	0.2
ประสบการณ์การใช้ IT ครั้งแรก	ที่บ้าน	35	32.7	43	21.0	35	26.9	113	25.6
	โรงเรียน	55	51.4	117	57.1	73	56.2	245	55.4
	ในมหาวิทยาลัย	9	8.4	21	10.2	10	7.7	40	9.0
	ร้านอินเทอร์เน็ต	8	7.5	23	11.2	12	9.2	43	9.7
	อื่น ๆ			1	0.5			1	0.2
แหล่งเรียนรู้ IT ส่วนใหญ่	ตนเอง	47	43.9	67	32.7	55	42.3	169	38.2
	เพื่อน	41	38.3	82	40.0	47	36.2	170	38.5
	มหาวิทยาลัย	17	15.9	52	25.4	25	19.2	94	21.3
	อื่น ๆ	2	1.9	4	2.0	3	2.3	9	2.0
เหตุผลที่ต้องใช้ IT มากที่สุด	งานเอกสารต่างๆ	33	30.8	78	38.0	44	33.8	155	35.1
	ค้นคว้าหาข้อมูล	52	48.6	81	39.5	64	49.2	197	44.6
	บันเทิง	17	15.9	33	16.1	18	13.8	68	15.4
	ชอบเล่นหรือใช้งาน IT	5	4.7	13	6.3	4	3.1	22	5.0
ประโยชน์ที่ได้รับจาก IT	สะดวกรวดเร็ว	59	55.1	119	58.0	83	63.8	261	59.0
	ประหยัดเวลา	8	7.5	18	8.8	10	7.7	36	8.1
	ความทันสมัย	21	19.6	27	13.2	21	16.2	69	15.6
	จำเป็นต่องาน	19	17.8	41	20.0	16	12.3	76	17.2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล		กลุ่มสาขาวิชา						รวม n=442	
		วิทยาศาสตร์สุขภาพ		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		สังคมศาสตร์			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเห็นด้วยกับการลงทะเบียน	มากที่สุด	41	38.3	101	49.3	58	44.6	200	45.2
	มาก	40	37.4	73	35.6	47	36.2	160	36.2
	ปานกลาง	24	22.4	26	12.7	25	19.2	75	17.0
	น้อย	2	1.9	5	2.4			7	1.6
แหล่งที่ท่านลงทะเบียนเรียน	บ้าน/หอพัก	41	38.3	29	14.1	20	15.4	90	20.4
	ศูนย์คอมพิวเตอร์	41	38.3	136	66.3	79	60.8	256	57.9
	ฝากเพื่อน	3	2.8	10	4.9	13	10.0	26	5.9
	อื่น ๆ	22	20.6	30	14.6	18	13.8	70	15.8

4. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ กลุ่มสาขาวิชา ชั้นปี ที่พัก และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษา กับพฤติกรรมการใช้และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล และการใช้งานคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ในประเด็น การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียน การใช้คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย การใช้คอมพิวเตอร์ของเพื่อน และการใช้คอมพิวเตอร์จากแหล่งอื่นได้ ผลวิจัย (ตารางที่ 3) ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ กลุ่มสาขาวิชา ชั้นปี ที่พัก และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวของนักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่ม สาขาวิชา และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษา

มีความสัมพันธ์กับการใช้คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนเพศ และชั้นปี มีความสัมพันธ์กับการใช้คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และยังคงพบว่า เพศ กลุ่มสาขาวิชา และที่พักของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการใช้คอมพิวเตอร์ของเพื่อน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนลักษณะส่วนบุคคลของชั้นปี และที่พักของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการใช้คอมพิวเตอร์จากแหล่งอื่น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และกลุ่มสาขา มีความสัมพันธ์กับการใช้คอมพิวเตอร์จากแหล่งอื่น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนของนักศึกษา

ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ มี การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล และการใช้งานคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ในประเด็น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานใดมากที่สุด และ โปรแกรมที่ใช้งานบ่อยที่สุด ได้ผลวิจัย (ตารางที่ 3) ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ กลุ่มสาขาวิชา ที่พัก และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานไ้มากที่สุด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนลักษณะส่วนบุคคล ของเพศ และกลุ่มสาขาวิชาของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับโปรแกรมที่ใช้งานบ่อยที่สุด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนชั้นปี และรายได้ต่อเดือนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับโปรแกรมที่ใช้งานบ่อยที่สุด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านการใช้งานเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร มีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล และการใช้งานเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ในประเด็นการใช้ Wireless LANs และการใช้อินเทอร์เน็ต ได้ผลวิจัย (ตารางที่ 3) ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชา และชั้นปีของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเคยใช้

Wireless LANs ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และลักษณะส่วนบุคคลของเพศ ที่พักและรายได้ต่อเดือนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเคยใช้ Wireless LANs ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนเพศของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยที่สุด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนเพศและกลุ่มสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับเวลาที่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้ง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ยิ่งไปกว่านั้น เพศ กลุ่มสาขา และที่พักของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ในประเด็นการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ลักษณะส่วนบุคคล กลุ่มสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine และการพูดคุยแบบออนไลน์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนที่พักของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการพูดคุยแบบออนไลน์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 เช่นกัน

ตารางที่ 3 แสดงค่าไครสแควร์และค่า d.f. ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

พฤติกรรมการใช้และการเรียนรู้การใช้ IT	ลักษณะส่วนบุคคล				
	เพศ	กลุ่มสาขา	ชั้นปี	ที่พัก	รายได้ต่อเดือน
การใช้คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์					
การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว	9.123** (1)	6.273** (2)	16.439** (3)	38.276** (3)	8.403** (1)
การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียน	0.067 (1)	0.269 (2)	1.051 (3)	2.859 (3)	0.099 (1)
การใช้คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย	6.483** (1)	20.077** (2)	10.763** (3)	6.977 (3)	7.531** (1)
การใช้คอมพิวเตอร์ของเพื่อน	10.598** (1)	14.446** (2)	3.454 (3)	18.935** (3)	0.897 (1)
การใช้คอมพิวเตอร์จากแหล่งอื่น	1.779 (1)	8.629* (2)	12.459** (3)	12.902** (3)	0.251 (1)
การใช้คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์					
การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานมากที่สุด	61.370** (2)	19.182** (4)	1.034 (6)	23.033** (6)	14.648** (2)
โปรแกรมที่ใช้งานบ่อยที่สุด	46.165** (2)	13.960** (4)	13.022* (6)	6.199 (6)	8.452* (2)
การใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร					
การใช้ Wireless LANs	5.626** (1)	33.025** (2)	24.706** (3)	8.151* (3)	6.233* (1)
ช่วงเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยที่สุด	18.234** (5)	13.150 (10)	22.257 (15)	10.454 (15)	5.116 (5)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมการใช้และการเรียนรู้การใช้ IT	ลักษณะส่วนบุคคล				
	เพศ	กลุ่มสาขา	ชั้นปีที่	พัก	รายได้ต่อเดือน
เวลาที่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้ง	14.435** (4)	16.469* (8)	16.451 (12)	10.924 (12)	7.176 (4)
สถานที่ที่ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่	14.439** (4)	75.751** (8)	21.017 (12)	119.255** (12)	7.253 (4)
การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	0.796 (1)	15.654** (2)	0.406 (3)	14.87 (3)	1.426 (1)
การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine	0.175 (1)	12.547** (2)	2.556 (3)	4.294 (3)	1.389 (1)
การพูดคุยแบบออนไลน์	0.140 (1)	36.653** (2)	1.489 (3)	17.573** (3)	1.053 (1)
การเล่นเกมออนไลน์	0.315 (1)	4.179 (2)	0.969 (3)	0.300 (3)	0.057 (1)
การใช้ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย					
การใช้ระบบ Virtual Classroom	0.458 (1)	12.367** (2)	3.826 (3)	9.233* (3)	0.068 (1)
การสืบค้นหนังสือ วารสารหอสมุด	15.654** (1)	23.477** (2)	5.183 (3)	7.606 (3)	2.190 (1)
การสืบค้นฐานข้อมูลวิจัย	1.121 (1)	7.019* (2)	4.179 (3)	2.329 (3)	0.260 (1)
การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
การสนใจเกี่ยวกับการใช้ IT	10.322* (4)	3.648 (8)	8.942 (12)	11.210 (12)	3.540 (4)
ประสบการณ์การใช้ IT ครั้งแรก	4.600 (4)	7.196 (8)	26.260* (12)	21.127* (12)	9.230 (4)
แหล่งที่ใช้เรียนรู้ IT ส่วนใหญ่	2.092 (4)	6.827 (6)	5.579 (9)	8.384 (9)	3.559 (3)

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการใช้ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย
มีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและการใช้ระบบ Virtual Classroom การสืบค้นหนังสือ/วารสารหอสมุด และการสืบค้นฐานข้อมูลวิจัยได้ผลวิจัย (ตารางที่ 3) ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ กลุ่มสาขาวิชา และที่พักของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการใช้ระบบ Virtual Classroom ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และระดับนัยสำคัญ 0.05 ตามลำดับ และลักษณะส่วนบุคคลของเพศ และกลุ่มสาขาวิชาของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสืบค้นหนังสือ/วารสารหอสมุด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 นอกจากนี้กลุ่มสาขาวิชาของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการสืบค้นฐานข้อมูลวิจัยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านกรเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ได้ผลวิจัย (ตารางที่ 3) ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคลของเพศ มีความสัมพันธ์กับการสนใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตามลำดับ ส่วนลักษณะส่วนบุคคลของชั้นปีและที่พักของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศครั้งแรก ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับแหล่งที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่ของนักศึกษา

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การใช้คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งมีคอมพิวเตอร์ใช้งานส่วนตัว และมี

การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนมากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานทางด้านพิมพ์งาน สื่อสารทางอินเทอร์เน็ต และบันเทิง (ร้อยละ 44, 28 และ 27 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่องการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของบุคลากรและ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (รัตนา เวชประสิทธิ์ และชุติมา พิศาลย์, 2543) ที่พบว่า ทั้ง บุคลากรและนักศึกษาตระหนักถึงคุณประโยชน์และ ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตมาก ทั้งเพื่อการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสาร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา (จันทร์เพ็ญ สิงหนุต, 2547 : 99) ที่ พบว่านักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการเรียน มากที่สุด รองลงมาใช้ทำรายงาน เพิ่มพูนความรู้ ทราบข่าวสารที่ทันสมัย การวิจัย และเพื่อเตรียมทำ วิทยานิพนธ์

2. การใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์และการ สื่อสาร ในประเด็นการใช้งานอินเทอร์เน็ต ในส่วนของ ระยะเวลาและสถานที่ พบว่า มีระยะเวลาการใช้งาน ส่วนใหญ่ระหว่าง 1-2 ชั่วโมง (ร้อยละ 67) ซึ่ง ส่วนใหญ่ใช้งานที่ขณะที่นักศึกษาสังกัด และศูนย์ คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 49 และ 25) ซึ่งแตกต่างไปจากงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความ ต้องการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนักศึกษปริญาตรี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (จ่ายคำ สุวรรณพันธ์, 2546) ที่พบว่า สถานที่ที่นักศึกษาใช้ บริการอินเทอร์เน็ตเป็นประจำมากที่สุดคือ ที่บ้าน หรือที่พักอาศัย มีระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตต่ำกว่า 1 ชั่วโมงต่อครั้ง สาเหตุอาจเป็นเพราะพฤติกรรมของ บุคคล หรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน หรือความ นิยมและความสะดวกรวดเร็ว ในการใช้งานเครือข่าย อินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน จึงส่งผลให้พฤติกรรมการใช้ แตกต่างกันไปด้วย

3. ด้านการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้ด้วยการ ทดลองด้วยตนเอง แต่มีการเรียนรู้จากตำราน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่านักศึกษาไม่นิยมเรียนรู้การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยวิธีการอ่านตำรา

4. ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ กลุ่มสาขาวิชา ชั้นปี ที่พัก และรายได้ ต่อเดือน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ดังนี้

นักศึกษาเพศชายมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 59 และ 44) นักศึกษาที่ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่สูงกว่าจะมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว เพิ่มมากขึ้น (ระหว่างร้อยละ 39-59) เมื่อพิจารณา ถึงกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาพบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ ศิลปศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มีการใช้คอมพิวเตอร์ ส่วนตัวมากกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น (ร้อยละ 56) แสดง ให้เห็นว่านักศึกษากลุ่มนี้เห็นถึงความจำเป็นในการ ใช้งานของคอมพิวเตอร์ส่วนตัว เพื่อสะดวกในการ ค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ และรายได้ก็เป็นอีกปัจจัยที่มี ผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา โดย พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนสูงจะมีโอกาส ในการมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวมากกว่า (ร้อยละ 62 และ 46)

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ กลุ่มสาขาวิชา ชั้นปี ที่พัก และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียน ซึ่งในมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์มีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนอยู่ ในระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 90) แสดงให้เห็นว่า คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่จำเป็น และเป็นส่วนหนึ่ง สำหรับการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย

การใช้คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย พบว่า ทุกกลุ่มสาขาวิชา มีการใช้คอมพิวเตอร์ใน

มหาวิทยาลัยในระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 90) กลุ่มนักศึกษาที่มีรายได้สูงมีการใช้คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยลดลง เพศหญิงใช้คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัยมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 94 และ 87) และในชั้นปีที่สูงขึ้นจะมีการใช้คอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัยลดลง (ระหว่างร้อยละ 99-90) ส่วนการใช้คอมพิวเตอร์ของเพื่อน พบว่า เพศชายมีการใช้คอมพิวเตอร์ของเพื่อนมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 47 และ 32) และนักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้นมีการใช้งานคอมพิวเตอร์จากแหล่งอื่นลดลง (ระหว่างร้อยละ 52-29) อาจเนื่องมาจากคณะต่าง ๆ จัดหาห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่สูงขึ้นไว้เป็นการเฉพาะ และมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวเพิ่มมากขึ้น

การใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา พบว่า การใช้งานส่วนใหญ่ใช้งานในด้านการค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการพูดคุยแบบออนไลน์ (ร้อยละ 96, 84 และ 57 ตามลำดับ)

การใช้ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์มีการใช้งานระบบ Virtual Classroom มากกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น (ร้อยละ 73) ส่วนการใช้ระบบสืบค้นหนังสือ/วารสาร หอสมุด พบว่า เพศหญิงใช้งานการสืบค้นมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 67 และ 48) และการใช้ฐานข้อมูลวิจัยของนักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมีมากกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 34, 22 และ 22)

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ การที่นักศึกษามีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวมีประมาณครึ่งหนึ่งของนักศึกษาทั้งหมด เป็นสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณทางด้านคอมพิวเตอร์แก่คณะต่าง ๆ โดยการกำหนดจำนวนคอมพิวเตอร์ต่อจำนวนของนักศึกษาที่เหมาะสม และจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้นจะมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวเพิ่มขึ้น และแนวโน้มของราคาของคอมพิวเตอร์ที่ถูกลงในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต มหาวิทยาลัยควรเลือกแนวทางอื่นเพื่อเพิ่มโอกาสการใช้งานคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น และนอกจากการจัดสรรคอมพิวเตอร์หรือส่งเสริมให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้นแล้ว มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนในแนวทางอื่นเพิ่มเติม เช่น โครงการเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม หรือโครงการที่สนับสนุนให้นักศึกษาสามารถมีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองได้ด้วยเงินยืมหรือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ก็จะส่งผลให้มหาวิทยาลัยสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านการบำรุงรักษาได้ด้วย อย่างไรก็ตามควรกำหนดเป้าหมายที่จะสนับสนุนให้นักศึกษามีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองให้มากขึ้นถึงร้อยละ 80 ภายในระยะเวลา 1-2 ปี

2. ด้านคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ การใช้คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ของนักศึกษาในการช่วยงานพิมพ์ยังคงเป็นภาระงานหลักของการใช้งานโปรแกรมของนักศึกษา แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้มีการใช้ซอฟต์แวร์โอเพนซอร์ส (Open Source) เพื่อลดภาระค่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ กลับพบว่ามีการใช้โปรแกรมของ Microsoft Windows และ Microsoft Office ที่เกินกว่าร้อยละ 90 ซึ่งหากมีการบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์อย่างเข้มงวดแล้วจะเป็นภาระทาง

การเงินที่สูงมากสำหรับมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจะต้องมีโครงการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการใช้ไอเพนเซอร์ส อาทิ โปรแกรมชุดสุริยัน เป็นลินุกซ์เซิร์ฟเวอร์ที่ออกแบบมาให้ติดตั้งได้ง่าย และโปรแกรมชุดจันทราเป็นซีดีรวมซอฟต์แวร์ไอเพนเซอร์สสำหรับวินโดวส์ ซึ่งสนับสนุนโดยสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (Software Industry Promotion Agency หรือ SIPA) ให้มากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของ การเรียนการสอน นอกจากนี้ผลวิจัยพบว่า นักศึกษาเพียงร้อยละ 10 ที่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเขียนโปรแกรม ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีความสนใจในการพัฒนาด้านซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ต่ำมาก จึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษา สนใจงานด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ให้มากกว่านี้

3. ด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสืบค้นข้อมูล และส่วนใหญ่จะใช้ในช่วงเวลาหลัง 18.00 น. จนถึง 24.00 น. ซึ่งเป็นช่วงนอกเวลาเรียน มหาวิทยาลัยควรมีการจัดเตรียมระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้พร้อมในการสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างพอเพียงจากสถานที่พัก อาทิ การสนับสนุนให้มีการใช้งาน Wireless LANs การมีอินเทอร์เน็ตในห้องพัก นักศึกษาให้ครบทุกห้องพัก การมีช่องทางติดต่อทางโมเด็มให้นักศึกษาที่อาศัยอยู่นอกมหาวิทยาลัยสามารถเข้าใช้ได้มากขึ้น หรือการขยายเวลาการให้บริการการใช้ห้องปฏิบัติการของทุกคณะ ซึ่งจะ เป็นช่องทางในการเพิ่มอัตราการใช้งานเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารของมหาวิทยาลัยให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

4. ด้านการใช้ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย

ผลวิจัยพบว่า การสืบค้นหนังสือ/วารสารหอสมุดของนักศึกษามีการใช้งานเพียงร้อยละ 60 และพบว่าเพศหญิงให้ความสนใจในการใช้งานมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 67 และ 48) อาจจะเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย ในการให้คำแนะนำการใช้ระบบสืบค้นหนังสือ/วารสารหอสมุดต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยศึกษาถึงปัจจัยและวิธีการในการสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถมีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น
2. ควรมีการวิจัยศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้ซอฟต์แวร์ Open Source เพื่อให้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายด้านการใช้ซอฟต์แวร์ของมหาวิทยาลัยในอนาคต
3. ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุที่นักศึกษามีความสนใจในการเขียนโปรแกรม หรือพัฒนาซอฟต์แวร์น้อยกว่าที่ควรเป็นในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ ภัคดีวัฒน์กุล. 2546. **กัมภีร์ระบบสารสนเทศ**. กรุงเทพฯ: เคทีพี แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด.
- จ่ายคำ สุวรรณพินท์. 2546. “ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (สำเนา)
- ครรชิต มาลัยวงศ์. 2540. **ทักษะไอที**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- จันทร์เพ็ญ สิงหนุต. 2547. “พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” **วารสารสารสนเทศ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี**. 5, 1 (มกราคม-มิถุนายน): 43-52.

- ดารณี พานทอง พาดสุข. 2532. **ทฤษฎีแรงจูงใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2540. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไพบุลย์ เทวรักษ์. 2540. **จิตวิทยาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: เอส ดี การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สำนักงานอธิการบดี. 2547. **รายงานประจำปี 2545-2546 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. สงขลา.
- รัตนา เวทย์ประสิทธิ์ และชุติมา พิศาลย์. 2543. “การใช้บริการอินเทอร์เน็ตของบุคลากรและนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” รายงานวิจัยสถาบัน วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)
- ลักขณา สริวัฒน์. 2539. **จิตวิทยาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. 2538. “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้” **วารสารข่าวสารวิจัยการศึกษา**. 18, 3(กุมภาพันธ์-มีนาคม): 8-11.
- ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล. 2547. **เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ**. กรุงเทพฯ: เอช.เอ็น. กรุ๊ป จำกัด.
- สมมาตร อนุสกุล. 2544. “ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาโรงเรียนศรีธนาพิชญ์เทคโนโลยี เชียงใหม่” การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (สำเนา)
- สลัญฑ์ สว่างวรรณ แปลและเรียบเรียง. 2545. **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ**. กรุงเทพฯ: เพียรสัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า จำกัด.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2531. **จิตวิทยาการจัดการพฤติกรรมมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรภาพพัฒน จำกัด.
- สุชาดา กิระนันท์. 2541. **เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ : ข้อมูลในระบบสารสนเทศ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Goldman, J. E. 1998. **Applied Data Communications: A Business-oriented Approach**. 2nd ed. New York: John Wiley & Sons.
- Laudon, K. C. and Laudon, J. P. 2002. **Management Information Systems**. 7th ed. New Jersey: Prentice-Hall.